

A HTMT HÍREI

Kutatás: Szívtelenség vagy evolúciós készletelés által diktált stratégia?

Két magyar kutató, a Max Planck Ornitológiai Intézetben dolgozó Kupán Krisztina, illetve az MTA külső tagja, Székely Tamás, a Bathi Egyetem professzora vezetésével egy nemzetközi kutatócsoport viselkedésokológusai felfedezték, hogy a széki lile amerikai változatának tojói nem meggondolatlanul hagyják apjukra éppen csak kikelt fiókáikat, hogy inkább más madárral álljanak párba, és hozzanak létre új fészekaljat. A nőtény madarak a saját szempontjaik szerint nagyon is logikusan cselekszenek, még ha magatartásuk az emberi értékítélet alapján szívtelenségnek tűnhet is. Az eredményeiket közlő tanulmány a Behavioral Ecology folyóiratban jelent meg. A kutatócsoport eredményei alapvetően arra utalnak, hogy a tojók döntése a szülői gondoskodás befejezésének időzítéséről a fiókák egészségi állapotától és a külső környezeti körülményektől egyaránt függ...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Orosz–ukrán konfliktus: Találgat a világ

Az elmúlt hét a feszültség fokozódásának jegyében telt Kelet-Ukrajnában. Julija Mendel, Volodimir Zelenszkij ukrán elnök szövegírója vasárnap azt mondta, hogy Oroszország már mintegy 80 ezer katonát összpontosított az ukrán határok mentén. A nagyhatalmak egyre hangosabban követelik Moszkvától a csapatösszevonás leállítását. A világsajtó mind jelentősebb terjedelemben foglalkozik egy nagyszabású kelet-európai fegyveres konfliktus kirobbanásának lehetőségével. [...] Ukrajnai média a jelek szerint végérvényesen háborús üzemmódba kapcsol, vagyis szinte egyébről sem esik szó, mint csapatösszevonásokról és harci veszteségekről. A közvélemény kutatók alkalmazkodtak az új trendhez, s arról is kikérték a lakosság véleményét, hogy szerintük tartani kell-e a háború kitörésétől? A Rejting Szociológiai Csoport április 6–7-én végzett felméréséből kitűnik, hogy a megkérdezettek 36%-a magasnak tartja annak a valószínűségét, hogy Oroszország általános inváziót indít Ukrajna ellen, 31%-uk ennek veszélyét közepesre becsülte, míg 15% alacsonyra, 12% pedig eleve azon a véleményen volt, hogy nincs ilyen veszély...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Az anyanyelvi oktatás visszaállítását követelik a románok Odesszában

Az odesszai románok az anyanyelvi oktatás visszaállítását követelik tíz kisebbségi iskolában. Ennek kapcsán a kijevi kerületi közigazgatási bíróság kötelezi az Ukrán Oktatási Minisztériumot, hogy foglalkozzanak az esettel. Az ügyet a felek értesítése nélkül vizsgálják meg – számolt be a strana.ua. A sajtóközleményben ez áll: „A románok eddig passzívák voltak azokhoz a magyarokhoz képest, akik kormányzati nyomásgyakorlással próbálják visszanyerni jogjaikat. Nyilván abban reménykedtek, hogy a magyar nyomás elegendő lesz a status quo („fennálló állapot”) visszaállításához a nemzeti kisebbségek jogainak kérdésében. Azonban két évvel azután, hogy Volodimir Zelenszkij megnyerte az elnökválasztást, a szekér nem mozdult. Ezért a román kisebbség a magyarok útját követte. Odessza pedig csak az első fejezet, hisz a románok többsége Bukovinában él, amely kétségkívül hamarosan előterjeszti követeléseit...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Intézményi ellenőrzést végeznek a kárpátaljai iskolákban

Idén független szakértők látogatják Kárpátalja középiskoláit, akik az iskolák tevékenységének új felügyeleti eljárását hajtják végre, közölte a Kárpátaljai Oktatási Minőségi Szolgálat (továbbiakban Szolgálat) tájékoztatói és szervezési szektora, számolt be róla a zaholovok.com.ua. Marija Szigeti, a Kárpátaljai Oktatási Minőségi Szolgálat vezetője elmondása szerint, az intézményi ellenőrzés bevezetésének célja, hogy eltörölje az iskolák, még a szovjet időkből fennmaradt ellenőrzési módját, amelynek feladata az volt, hogy problémákat találjon az iskolában. [...] A Szolgálat az első intézményi ellenőrzést ez év májusára tervezi. A tapasztalt független szakértők megvizsgálják az iskola oktatási környezetét, az oktatás és a munka feltételeit, milyen hangulat uralkodik az órákon és szünetekben, hogyan dolgoznak a tanárok a diákokkal az órákon, milyen módszereket alkalmaznak, és hogyan értékelik a diákok tanulmányi eredményeit. A szakértők különös figyelmet fordítanak az igazgató munkájára, és megvizsgálják, hogy vezetői döntései mennyiben járulnak hozzá az oktatási tevékenység minőségének javításához, és hogyan kezeli az iskola fejlődését...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

KMPSZ-konferencia a szórványban oktatók számára

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) április 10-én online formában tartotta a szórványvidéken oktató pedagógusok konferenciáját. A délutáni tartó szakmai konferencián négy elő-adáson vehetett részt a 25 résztvevő, emellett Orosz Ildikó, a KMPSZ elnöke, az MTA külső köztestületének tagja is szólt a szórványban oktató pedagógusokhoz. Az első előadást Pápai Ilona tartotta A MID-tanítás gyakorlati kérdései címmel. [...] Lőrinc Izolda Távoktatást segítő platformok című előadásában többek között a Google Classroomot mutatta be. [...] Hadar Judit, a Nagydobronyi Líceum alsó tagozatos tanítója nem csupán előadást tartott a magyar nyelv tanításáról a szórványban, de sok éves munkája során felhalmozódott gyakorlati tananyagait is rendelkezésére bocsátotta a hallgatóságnak. Végül Jaró Klaudia mutatta be, hogyan fejleszthető a magyar nyelvtudás népi játékokkal...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: Magyarországi támogatással újul meg a beregszászi kórház

A beregszászi kórház „A” szárnyának felújítását állami támogatással végzik, a nélkülözhetetlen orvosi eszközök egy részét azonban az Ökumenikus Segélyszervezet vásárolja meg. A cél, hogy a beregszászi kórház végül egy modern intézmény legyen, amely kiváló körülmények között megfelelő ellátásban részesítheti a betegeket...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Habda László kiállítása Magyarország Beregszászi Konzulátusán

Az érzelmek, a tudatalatti feltárása számunkra az egyik legizgalmasabb feladat, hangsúlyozta Habda László festőművész azon a tárlatmegnyitón, amelyre április 14-én Magyarország Beregszászi Konzulátusa Munkácsy Mihály kiállítótermében került sor. [...] Erfán Ferenc, az Ungvári Boksay Múzeum igazgatója a pályatárs méltatásában arról szólt, hogy Habda László mindegyik vászna olyan mély érzelmeket közvetít, amelynek hatása alól nem tudja kivonni magát a képeket szemlélő...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Pro Ecclesia Emlékérem és Szent Márton Palástja-díj átadása Huszton

Szent Márton Palástja-díjban és Pro Ecclesia Emlékéremben részesítette id. Fehér Ferencet Majnek Antal munkácsi római katolikus püspök március 25-én a Huszti római katolikus templomban. Az elismerést minden évben olyan személynek adományozzák, akik sok éven át kimagasló szolgálatkészséget tanúsítottak az egyházmegye valamely egyházközségében...” Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Tanügyminiszter: Lassan nemzetbiztonsági üggyé válik az oktatás, kegyelemdőfést adhat a járvány

Az oktatás kérdése kezd nemzetbiztonsági üggyé válni Romániában – vélekedett Sorin Cîmpeanu egy, az iskolai tesztelést és oltást taglaló konferencián. Az oktatási miniszter arra hívta fel a figyelmet, hogy Romániában óriási különbségek vannak iskola és iskola, diák és diák között az információhoz és technikai vívmányokhoz való hozzáférés tekintetében. Az iskolaelhagyás miatt Románia a sereghajtó országok között van Európában az oktatás terén, és emellett nálunk feltűnően nagy a különbség a vidék és a város között. Míg a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) országaiban az a jellemző, hogy városon körülbelül 10%-os, vidéken pedig 11%-os az iskola-elhagyási ráta, addig Romániában urbánus környezetben a diákok 5%-a, vidéki környezetben viszont 25%-a adja fel tanulmányait...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

A multik hajlanak a kétnyelvűségre, csak kérni kell

Nem igaz, hogy a nagy üzletláncok és multinacionális cégek elzárkóznának a kétnyelvűsítéstől, csupán bizonyos esetekben ezt kérni kell tőlük – állapította meg szerdai marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján Sándor Krisztina, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke. A két esztendeje startolt, Kétnyelvűséget a kereskedelemben nevű mozgalomnak egyre több eredményt sikerült elérnie. Sándor Krisztina, a nemzeti tanács ügyvezetője szerdai marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján elmondta, általában konstruktív hozzáállást tapasztalnak a megkeresett üzletláncok, multinacionális cégek esetében. Van, amelyik azonnal megoldja a magyar nyelvű feliratozást, és akad, amelyikkel több levelet is váltani kell. A kérdés általában üzletvezető- vagy menedzserfüggő...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Csak a magyar zászlókat kell eltávolítani a székelyudvarhelyi városháza épületéből a bíróság szerint

A Bukaresti Táblabíróság szerdán kimondott jogerős ítélete értelmében el kell távolítani a piros-fehér-zöld zászlókat a székelyudvarhelyi városháza polgármesteri irodájából, tanácsterméből és valamennyi helyről, ahol az intézményben ki vannak

tűzve. A zászlók eltávolítását a székelyföldi románok nevében fellépő, valójában a magyar szimbólumok és nyelvhasználat ellen pereskedő Méltóságért Európában Polgári Egyesület (ADEC) kezdeményezte. A mostani perben a polgármester képviselői azzal érveltek, hogy a piros-fehér-zöld zászlókat Székelyudvarhely magyarországi testvértelepüléseitől kapták, és a tisztelet jeléül tűzték ki a lengyelországi, szlovákiai testvértelepülésektől kapott zászlókkal együtt. A bírósági ítélet szerint csak a magyar jelképeket kell eltávolítani (a székely zászló és a város zászló maradhat). Székelyudvarhely polgármesterét 2018 óta Hargita megye prefektusa is évről évre megbírságotla a városban március 15-re kitűzött magyar zászlók miatt...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Három várost érintő székelyföldi felolvasó karavánt indít az Erdélyi Magyar Írók Ligája

Semmiféle online könyvbemutató, irodalmi est nem képes pótolni a szerzők és olvasók személyes részvételű találkozását – mondták el megkeresésünkre az Erdélyi Magyar Írók Ligájának (E-MIL) azon tagjai, akik felolvasó körútra indulnak csütörtökön, és három székelyföldi városban lépnek fel közönség előtt. Első körben Hargita megyei állomásokon, pontosabban Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron mutatja be legújabb kötetét három szerző: Karácsonyi Zsolt József Attila-díjas költő, az E-MIL elnöke, Papp Attila Zsolt Csiki László-díjas költő és Szántai János Kemény Zsigmond-díjas költő, író. A meghívottakkal Zsidó Ferenc író, kritikus, a Székelyföld folyóirat főszerkesztője beszélget. Papp Attila Zsolt költő, újságíró a kolozsvári Helikon irodalmi folyóirat, a Főtér portál és a Filmtett szerkesztője – aki szintén fellép az irodalmi karavánon – az élő író-olvasó találkozók fontosságáról beszélt a Krónikának. [...] A minap egy költő barátném mondott valamit, amit megjegyeztem: a kultúrát nem lehet szkafanderben csinálni. Ez igaz még akkor is, ha az irodalom nem olyan, mint az előadó-művészetek, a műveléséhez elég egy darab papír vagy egy billentyűzet, esetleg némi jótékony csend. De nem árt, ha az, amit írunk, eljut azokhoz, akiknek írjuk – és ha néhanapján találkozunk is az olvasókkal, beszélgetünk, látjuk a reakcióikat...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Egy kolozsvári irodaház lehet majd Románia első hulladékmentes épülete

Elsőként az országban egy kolozsvári irodaház kapta meg a Zero Waste Europe szervezettől az úgynevezett zero waste elő tanúsítványt, ami azt jelenti, hogy az ingatlan egy lépésre áll attól, hogy hulladékmentessé nyilvánítsák. Az elő tanúsítvány megszerzéséhez az épületnek egy 41 pontos, szigorú kritériumrendszert kellett teljesítenie. A hulladékmentessé nyilvánításhoz az irodaházban a hulladék-újrahasznosítási aránynak el kell érnie a 90 százalékot, ami a tulajdonosa, Ambrus Ádám vállalkozó szerint legfeljebb egy éven belül megvalósulhat. Ambrus Ádám, az irodaházat működtető cég tulajdonosa megkeresésünkre elmondta, régóta gondolkodtak azon, hogy valami többletet nyújtsanak az épületben dolgozó 550 embernek, amivel hozzáadott értéket hozhatnak létre. „Mi a projekt végén jöttünk rá arra, hogy az üzemeltetés szempontjából mennyire költséghatékony ez a változás. Eddig 4400 lejt fizettünk személtelhordásra, ezzel az új felállással pedig 400 lejt a költségünk...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Nistor Laura szociológus a plázák igényteremtő és -kielégítő jelenségéről

Miközben nem is olyan rég még a nagyvárosok lakosainak „kiváltsága” volt bármikor plázában vásárolni, ma már a kisebb városokban élőknek sem kell hosszú kilométereket utazniuk azért, hogy hasonló bevásárlóközpontban nézelődjenek, „shoppingoljanak”. Nistor Laura szociológussal, az MTA külső köztestületi tagjával, a Sapientia EMTE docensével a bevásárlóközpontok fogyasztói igényeket kielégítő és generáló aspektusáról, a plázába járásról mint státusszimbólumról és az üzletkomplexum kisvárosi létre gyakorolt hatásáról beszélgettünk. [...] „A plázákban a fogyasztói társadalom kicsinyített változatát látjuk: a globalizációt, az egyformaságot, a végtelen termékkínálatot, a gyors tempót, a fogyasztói vágyakat. Utóbbiakat általában hozza létre a pláza, hogy nem köti fogyasztáshoz a részvételt: a plázába nem kell jegyet váltani, nem muszáj vásárolni. Be lehet térni nézelődés, időöltés céljából, viszont ezek az alkalmak tökéletesen jók fogyasztói vágyak generálására” – változta megkeresésünkre Nistor Laura szociológus, a Sapientia EMTE docense...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Projekt: Boldog tanárok a boldogabb társadalomért program

A Boldog tanárok program célkitűzése, hogy a pedagógusok jó közérzete meghatározó legyen, s a hazai iskolák valamennyi osztálytermében hangulatos, nyugodt légkörű tanórákat tartsanak. A programot tavaly februárban indították el Marosvásárhelyen, s ezzel egy időben kezdődött A tanárok jó közérzetéért: tudatos utazás elnevezésű mozgalom is, a két főtámogató a Herlitz Románia és az Azomureș vegyipari kombinát. A tanároknak szóló tanfolyamot a járványra való tekintettel online térben bonyolítják le. Simona Baciú projektvezető, mozgalom kezdeményező tanár, a kolozsvári Transilvania College alapítója ismertette a több mint egy éve futó programot, amelybe öt megye – Maros, Brassó, Kolozs, Beszterce-Naszód, Szucsáva – és Bukarest pedagógusai kapcsolódtak be. A képzésekre 700 pedagógus iratkozott fel, 280-an végezték el, s jelenleg 90-en vesznek részt ezeken...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Újvárad második, áprilisi száma

Megjelent az Újvárad folyóirat második száma, amelyben versekkel Ozsváth Zsuzsa, Korpa Tamás, Antal Balázs és Irlanda Kristóf, míg szépprózával Kiss Tibor Noé, Murányi Sándor Olivér és György Alida jelentkezik. Nyelvpolitikáról, nyelvi jogokról értekezik

a Tandemben a rovatgazda Magyar Sára, az MTA külső köztestületének tagja, valamint Nádor Orsolya nyelvész...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A Székelyföld áprilisi száma

A Székelyföld folyóirat 2021/4. számában verssel jelentkezik Villányi László, Markó Béla, Nagy Zalán... [...] Az Irattár című rovatban Gottfried Barna Visszaemlékezések egy székely zászlóaljra, az utolsó harcokra című történelmi tanulmánya olvasható. Balázs Lajos, az MTA külső köztestületének tagja Dohogó vonat – dohogó indulatok címmel a csíki vasútépítés lélektani, lokálpolitikai, közhangulati háttéréről ír. Rancz Teréz, az MTA külső köztestületének tagja A magyar nyelv Romániában (Erdélyben) című, monumentális nyelvészeti kiadványról értekezik...” Forrás: E-nepujasg.ro: [teljes cikk >](#)

Magyar állami kitüntetést vett át Kelemen András egyetemi tanár és Buksa Éva Mária pedagógus, író

A magyar állam által adományozott rangos kitüntetések átadására évente kétszer kerül sor – március 15-én és augusztus 20-án a nemzeti ünnepek alkalmából. Áder János, Magyarország köztársasági elnökének állami kitüntetését Kelemen András rektori tanácsos, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karának volt dékánja, illetve Buksa Éva Mária nyugalmazott magyartanár, író vehette át kedden. Tóth László főkonzul ünnepi beszédében kiemelte, a kitüntetésben részesülők mindvégig fontosnak tartották az ifjúság tanítását és nevelését, a magyar tudomány és kultúra ápolását, a nemzeti öntudat erősítését, a magyarság összetartozásának elmélyítését...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Átadták az idei EMKE-díjakat

Április 10-én, szombaton délután a Kolozsvár-Alsóvárosi Református Egyházközség templomában (Kétágú templom) adták át az idei EMKE-díjakat. Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület díjkiosztó gáláját a járványügyi intézkedések értelmében szűk körben, csak a meghívottak részvételével tartották meg, a nagyközönség online közvetítésben követhette az eseményt az EMKE Facebook-oldalán. Az idei díjazottak névsorát és az indoklást itt olvashatják...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Demográfiai lejtmenetben: 2020-ban többen haltak meg, mint ahányan születtek

Az elmúlt évben kizárólag a felfelé ívelő bevándorlásnak köszönhetően gyarapodott Szlovákia lakossága. A természetes népszaporulat nyilván a COVID-19-cel összefüggő halálozások miatt negatívba fordult. Többen haltak meg 2020-ban, mint ahány gyermek a világra jött, és a migrációval együtt összességében a szokásos több ezer plusz fő helyett csak nem egész 2000 fővel gyarapodott az ország, de ez messze elmaradt az eddig tapasztalt 5-12 ezres gyarapodással szemben. Utoljára 2013 előtt volt ilyen alacsony az elvándorlás. Ám ez sem fedte tudta kompenzálni a természetes népszaporulat negatívba fordulását. [...] Utoljára 17 éve haladta meg a halálozások száma a születéseket. Bár a halálozások száma volt a döntő tényező, fontos szerepet játszott az is, hogy zsinórban harmadik éve csökken a születések száma Szlovákiában...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Kis falvak helyi bolt nélkül

Már a szlovák sajtó is elkezdett foglalkozni azzal a több éve húzódó gonddal, hogy a vidéki térségekben, a kis falvakban, és főleg a legalacsonyabb jövedelemmel bíró éhségzónákban megszűnnek a helyi boltok. Az amúgy is kiszolgáltatottabb vidéki, és jellemzően előregedő lakosság kilométereket kénytelen megtenni egy-egy bevásárlásért. A helyi boltok megszűnésének több oka van. Az elmúlt évek során, mikor bevonultak hazánkba a baráti szupermarketek, a kis boltok elől elszívták a keresletet. [...] František Križan tanulmánya szerint, amely a Komensky Egyetem és Falvak és Városok Szövetségének együttműködésében készült, Szlovákiában jelenleg 102 olyan község létezik, amelyben nincs semmiféle bolt. Ezen községek 62 százaléka 250 lakosnál kevesebbvel bír. A mozgó árusok pedig csak ezen községek hét százalékát látogatják. A kereskedők szövetsége szerint, viszont jóval több község küzd hasonló problémával...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Újabb iskolaügyi reform

Az oktatásügyi minisztérium elkészítette az oktatásügyre vonatkozó állami hivatalokról szóló törvény módosítását, amelynek célja, hogy biztosítsa az oktatás egységes irányítását és hatékonyabb finanszírozását. A most elfogadott változás egyúttal megszünteti az iskolai hivatalokat a járásokon, hatásköreik pedig az új iskolai hivatalok alá kerülnek, immár az oktatásügyi minisztérium irányítása alatt. A törvénymódosítás részletezését kérve fordult a Felvidék.ma Filip Mónika kisebbségi és inkluzív oktatásért felelős államtitkárhoz. Mit jelent mindez a gyakorlatban a kisebbségi iskolák számára? Ez a törvénymódosítás az egész oktatásügyet érinti, beleértve a nemzetiségi iskolákat, mivel több év eltelte után végre egységesítjük az oktatásügyi tárca hatáskörébe tartozó intézményeket (speciális iskolák, tanácsadó intézmények, kétnyelvű és nyolcéves gimnáziumok) és az oktatásügyi finanszírozását...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Lemaradnak a déli járások az országos trendtől

Nem csak a szlovák alkotmány és a mindenkori szlovák politikai elit nagy része „állítja”, hogy másodrangú polgárai vagyunk az országnak, hanem a gazdasági mutatók is. Cikkünkben számba vesszük az elmúlt, valamivel több mint két év munkanélküliségi adatait, megmutatjuk az észak és dél között tátongó szakadékot, és ha már kutakodunk, megnézzük, mely ágazatok veszítettek szerepükből leginkább, illetve vetünk egy pillantást a járásokból és országból kivándorlók tömegére is. [...] A magyarlakta járások lemaradása leginkább a munkanélküliségi adatokon érhető tetten. Ez a legrelevánsabb adatunk, abból az egyszerű okból kifolyólag, hogy hasonlóan beszédes mutatókat (GDP, működő tőke, termelékenység, stb.), a járásokra vonatkozóan a Statisztikai Hivatal nemes egyszerűséggel nem közöl...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Megemlékezés a kitelepítettek emléknapján

A Pázmaneum Társulás a járványügyi előírások miatt idén rendhagyó módon emlékezett meg a felvidékről kitelepített magyarok emléknapjáról, április tizenkettedikéről. Karaffa Attila, a társulás ügyvezető elnöke a Magyar Megmaradásért Társulás által állított emlékmű előtt állva köszöntötte az online térbe helyezett esemény nézőit. [...] 1998-ban, a kitelepítés 50 évfordulójára emlékezve Nagykaposon emléktáblát avattak emlékezetükre. A Ferencz György, helyi fafaragó által készített emléktábla ma a Magyar Közösségi Ház belső falán található. Minden év áprilisában ez előtt az emléktábla előtt tartjuk megemlékezéseinket. [...] A Csemadok Nyitrai Területi Választmányának néhány tagja rendhagyó módon emlékezett meg a kitelepítettek emléknapjáról...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Interjú: Strédl Terézia, egyetemi oktató

Az aktuális dilemmát Strédl Terézia pszichológussal, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának oktatójával, az MTA külső köztestületének tagjával feszegettük. [...] Szlovákiában nagyon komolyak a regionális különbségek. Ez most különösen kiütöközött, mert vannak iskolák, ahol a fénymásoló és a papír volt a legfontosabb eszköz a tanulókkal való kapcsolattartásban. A diákság szokásrendjéből, a nyárutó pár hetét leszámítva, egyszerűen kiveszett a mindennapi iskolalátogatás kötelességének felelőssége. Nem a tantermekben és az osztálytársaikkal közösen, hanem távoktatással otthon tanultak; de személyesen is alig-alig találkozhattak. [...] Sokan beszélnek arról, sőt százalékolják is, hogy most mennyi átadott tudástól maradnak el tanulóink. Én nem ebben látom a legnagyobb gondot, hanem abban, hogy nincsenek együtt, nem bandáznak, nem dumálnak, és akár szerelmet sem vallanak. Itt nem bepótolni, hanem elsajátítani kellene azt a „redukált” tananyagot, ami szükséges lesz a továbblépéshez. Ebben fontos szerep jut a szülőknek is. A már említett PISAMonitor rámutatott, hogy nálunk a gyermekeink iskolai sikeressége nagymértékben a család támogatásától függ...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Dudek Henrietta, A Szlovákul játékosan könyvsorozat illusztrátora

Dudek Henrietta illusztrátor és Bakos Adriana tanárnő már a harmadik játékos és vidám szlovák könyvön dolgoznak együtt, és meg sem állnak, amíg minden évfolyamot le nem fednek. Heni, a fiatal párkányi alkotó elmondja, örömet leli a munkában, jó, hogy ehhez a hasznos, a magyar gyerekek szlováktanulását nagyban megkönnyítő projekthez munkájával hozzájárulhat. Bár az egyetemen biológiát és genetikát tanultam, az életcéloom mindig is a rajzolás volt...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A Kassai Figyelő

Húsvéti címlapképpel, de kissé megkésve, húsvét után került nyomdába a Kassai Figyelő áprilisi száma. A lapban interjút olvashatnak Gyimesi György parlamenti képviselővel. Megtudhatjuk a lapból, hogy nemzeti ünnepünk alkalmából magas magyar állami kitüntetést vehetett át Duncsák Mária és Köteles László, s Takács Ottó személyében új igazgatója van a Csemadok Művelődési Intézetének, aki a koronavírusban elhunyt Huszár László helyét veszi át. Zborai Imre arról tájékoztatja a lap olvasóit, hogy a magyar kormány jóvoltából felújítják a Fábry Zoltán-emlékházat Stószon. Búcsúzik a lap Nagy János szobrászművésztől és Dinnyés József daltulajdonostól is. Korotnaky Lajos kassai épületeket bemutató sorozatában az Andrassy palota sorsát kíséri figyelemmel, Duncsák Mária Márai Sándor emlékét idézi meg...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A jövő héten indul a 16. Komáromi Egyetemi Napok

Az április 19-én startoló egyhetes rendezvénysorozat, mintegy 25 programmal várja látogatóit az online térben. Juhász György rektor megnyitója után a délelőtti órákban Borbély Alexandra felvidéki származású színésznő és Nagy Ervin színész nyújtanak betekintést a színpalak mögé, valamint Durica Katalin beszél majd könyveiről. A következő napokban terítékre kerül az Európai parlament, a Z generáció, a nemzetközi mobilitási lehetőségek, az egészséges életmód és konyhatippek, valamint egyéb programok mellett Farkas Iván Nyitra megyei képviselő és Pék Pál a Fenntarthatóbb Felvidékért civilszervezet elnöke beszélgetnek majd a fenntarthatóság megyei lehetőségeiről. Megtekinthető lesz továbbá a Tudományos Diákköri Konferencia mellett a virtuális állásbörze, marketingkommunikációs trendek...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Továbbra is Szerbia Európa „piszkos szenesembere”

Miközben az Európai Unióban tavaly több mint ötödével csökkent a szenes erőművek termelése, Szerbia és Bosznia-Hercegovina továbbra is befűtött, és még többet füstölgött. Az Európai Bizottság friss jelentésében az olvasható, hogy míg a villamos energia termelésben a feketeszénnel és barnaszénnel fűtött erőművek termelése 22 százalékkal csökkent az EU-ban, addig Szerbia 4 százalékkal, Bosznia-Hercegovina pedig 8 százalékkal növelte a termelést...” Forrás: Delhir.info: [teljes cikk >](#)

Kísérleti program indul 22 szerbiai szakközépiskolában – A felnőttképzés új lehetőségei építőipari szakokon

Szerbiában többen dolgoznak egy-egy szakmában képesítés nélkül. Ezek a személyek több éves munkatapasztalatra tettek szert egy-egy területen, ám tudásukat nem a szakközépiskolai oktatás keretében vagy egy képzésen szerezték meg. Nekik szól az oktatásügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium és az Európai Unió közös projektuma, amelynek köszönhetően a szaktudásuknak megfelelő képesítést szerezhetnek. Az oktatásügyi minisztérium az Oktatás- és Nevelésfejlesztési Intézettel (ZUOV-val) együttműködve kilenc képzést választott ki a tesztelésre, amelyet huszonkét szakközépiskolában fognak megvalósítani. Elsőként négy, az építészet területére vonatkozó képesítés megszerzésének módját, eljárását fogják tesztelni. A kísérleti programban résztvevő oktatási intézmények egyike a szabadkai Politechnikai Iskola, ahol májusban kezdik meg a tesztelést. Ennek kapcsán egy kétnapos műhelymunkát tartottak Palicson, amelyen a többi között szakközépiskolák igazgatói, munkatársai vettek részt...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Születésnapot ünnepel a VM4K

Harmadik születésnapját ünnepli a szabadkai központú Vajdasági Magyar Képző-, Kutató és Kulturális Központ. [...] 2018-ban a költészet napján, április 11-én mutatkoztak be első rendezvényükkel, rögtön egy látványos villámcsődülettel, flashmobbal hívták fel magukra a figyelmet. [...] Kicsi, de lelkes csapat dolgozik a programokon, mondta el a Közügyek stúdiójában Lovas Ildikó, az intézmény vezetője...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: A szabadkai Kosztolányi gimnázium

Ezúttal a szabadkai Kosztolányi Dezső Tehetség gondozó Gimnáziumot mutatjuk be. A tanintézményben csütörtökön és pénteken lehet beiratkozni a következő tanévre. Az utóbbi években egyre nagyobb problémát jelent, hogy a vajdasági diákok már a középiskolai tanulmányaikat is Magyarországon végzik, ahelyett, hogy itthon tanulnának tovább. Hogy ez ne így legyen, a Közügyekben igyekszünk megmutatni az itthoni kínálatot...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: A szabadkai kortárs galéria

A figyelemre méltó kiállítások mellett a szabadkai Kortárs Galéria impozáns gyűjteménnyel is büszkélkedhet, amelynek egy részét időnként, különböző témákhoz kötve, a látogatók elé tárják. A szabadkai Kortárs Galéria hamarosan a születésnapját ünnepli, ezúttal azonban a gyűjteményre fókuszálva teszünk képzőművészeti kalandozást Kucor Tamara kurátorral. [...] Tulajdonképpen mekkora gyűjteményről van szó? Több mint 1400 alkotásról, amelyek négy alrészre lettek osztva, a festmény, a grafikai, a kerámia és szobor, valamint az újmédia gyűjteményre. A legteljesebb a grafikai, megközelítőleg ötszáz alkotást számlál, és további kétszázat a korábban működő grafikai műhelyünk révén. [...] A galériánk 1962. április 28-án alapult meg Képzőművészeti Találkozó – Palics néven, úgyhogy nemsokára az 59. születésnapunk lesz, jövőre pedig a kerek hatvanadik. [...] Nyitottak a művészek az iránt, hogy alkotásokat ajándékozzanak? Általában igen, mert tisztában vannak vele, hogy mit jelent egy gyűjteményben képviselve lenni. [...] Fiatal kurátorként milyen volt a találkozásod a gyűjteménnyel? Még mindig ismerkedek vele. Képtelenség teljesen megismerni, mert mindig valamilyen újdonság lepleződik le, akár egy ismert alkotásról is. Tavaly a Művésznők című kiállításon dolgoztam, akkor is teljesen új kontextusba helyeztük az alkotásokat, és egészen másképp jutottak kifejezésre...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

A sár arany – dokumentumfilm megtekinthető pénteken Magyarkanizsán

A sár arany című dokumentumfilmet mutatják be pénteken 19 órakor a magyarkanizsai Regionális Kreatív Műhely próbatermében. A több mint 40 perces dokumentumfilm az oromhegyesi Kanyó Pál kubikosról, vályogvetőről szól. A 92 éves egykori kubikos a föld valamennyi arculatát ismeri, hiszen volt vályogtégla-készítő és vályogvető, valamint időskorára parasztember is. Bicskei Zoltán rendező: „Ugye ez egy kihálóban lévő mesterség és ezért nagyon érdekes...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Százéves a magyar-amerikai orvosprofesszor, a laparoszkópos sebészet kidolgozója

George Berci (Bérci György) kalandos élete, lenyűgöző életműve keresztmetszete az elmúlt száz év történelmi-politikai viszonyainak. A kivételes tehetségű magyar orvos-tudós optimizmusát, aktivitását soha el nem veszítve maradandót alkotott a medicina világában. [...] Családja 1922-től Bécsben élt, majd a zsidóüldözés elől el kellett hagyniuk Ausztriát. 1937-ben visszatértek Magyarországra. Itthon már vallása miatt nem vették fel állami gimnáziumba. [...] 1945-ben kezdte meg orvosi egyetemi tanulmányait Szegeden. Bérci doktort kiváló professzorok tanították, Szent-Györgyiné is vizsgázott, 1950-ben a legmagasabb minősítéssel szerzett orvosi diplomát. 1956-ban Ausztriába emigrált, onnan Rockefeller-ösztöndíjjal hajózott családjával Ausztráliába. [...] 1962-ben világraszóló esemény járta be az orvosvilágot. George Berci (ekkor már ezt a nevet használta) miniatűr televíziós kamerát állított elő, mellyel látni lehetett műtét közben egy élő ember hasüregének felépítését. Pályafutása az Egyesült Államokban folytatódott. 1967-től Los Angelesben, a Kaliforniai Egyetem Cedars Sinai Kórházában még ma is dolgozik, az endoszkópos és az experimentális sebészet professzora...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Nyugati Hírlevél áprilisi kiadása

A Bika Julianna által szerkesztett havonta interneten megjelenő független elektronikus újság 260. száma olvasható a <http://nyugatihirlevel.com/honlapon>. Az oldalon valamennyi korábbi kiadás megtalálható. [...] A tratalomból: A nyugati magyar diaszpóra 13 érdemkeresztel kiténtetettje Március 15. nemzeti ünnep alkalmából...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)

Támogatás a külhoni szervezeteknek

A magyar Miniszterelnökség Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkársága közzétette a Nemzeti Újrakezdés Program első pályázati kiírását. A pályázat célja a Magyarország határain kívül élő magyarság szülőföldjén való boldogulásának segítése és annak fejlesztése az oktatás, a kultúra, az egyházak, a sport, az ifjúsági- és más közösségek, valamint a diaszpóra támogatása által. [...] A szervezetek 300 ezer forinttól 5 millió forintos, vissza nem térítendő támogatásra tudnak pályázni – emelte ki a nemzetpolitikáért felelős államtitkár. A Diaszpóra alprogramba tartoznak a hétvégi magyar iskolák és a diaszpórában működő civil szervezetek...” Forrás: Magyarso.rs: [teljes cikk >](#)

Prof. Pálinkás József előadása az USA Nyugati Parti Magyar Tudósklub nyitott taggyűlésén

Előadást tart Prof. Dr. Pálinkás József, atomfizikus, az MTA korábbi elnöke: “Tudomány és közgondolkodás” címmel az USA Nyugati Parti Magyar Tudósklub nyitott taggyűlésén. Az előadásra nemcsak klubtagokat, de a tudomány és a technika iránt érdeklődő szélesebb közönséget is várják...” Forrás: Amhirlap.com: [teljes cikk >](#)